2016D23463

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juni 2016

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft mij op 14 april jl. verzocht te antwoorden op een brief van mevrouw D. v.d. S. te R. (d.d. 29 maart 2016) inzake een aangeboden documentaire «Op zoek naar mijn zusje».

Mevrouw V.d. S. vraagt samen met belangenorganisatie KansPlus, stichting Lotje&Co en zorginstellingen Bartiméus en Ipse de Bruggen aandacht voor de problematiek waar broers en zussen van kinderen of volwassenen met een beperking mee te maken krijgen.

Broers en zussen vervullen soms een mantelzorgrol voor de persoon met een beperking. Zij kunnen ook vaak een grote bijdrage leveren bij het bevorderen van participatie van mensen met een beperking. Toch willen de broers en zussen vaak nog meer inspraak in de zorg voor hun broer of zus.

Ik vind het belangrijk dat er aandacht is voor familie van mensen met een beperking. Het hebben van een verwant met een beperking kan een zeer grote impact hebben op het leven. Zowel ouders als broers en zussen en andere naasten zijn een belangrijk onderdeel van het netwerk rondom mensen met een beperking en kunnen veel bijdragen aan het welzijn en de kwaliteit van bestaan. Daarom heb ik ook via verschillende wegen aandacht voor familie en de ondersteuning die zij geven en betrokkenheid die zij ervaren. Broers en zussen hebben vaak een lastige positie in het gezin. Zij ervaren vaak weinig ruimte voor hun eigen problemen en er ligt een potentiële grote mantelzorglast bij hen, zeker als de ouders het niet meer redden of er niet meer zijn. Ik zie dan ook dat het hebben van een broer of zus met een beperking een grote invloed op het leven van broers en zussen heeft. Dat liet ook de Quickscan van het Nederlands Jeugdinstituut zien (gepresenteerd op 9 april 2015). Ik heb toen een oproep gedaan aan gemeenten om meer passend beleid voor broers en zussen te laten ontwikkelen.

Mevrouw V.d. S. geeft aan dat er nog te weinig aandacht wordt besteed aan de positie en kwetsbaarheden van broers en zussen. Zij hebben vaker problemen in hun verdere leven. Wetgeving en regels vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zouden volgens mevrouw V.d. S. deze situatie kunnen verbeteren. Die zouden moeten garanderen dat broers en zussen 1) meer betrokken worden bij de zorg voor hun broer of zus en 2) zelf meer beschermd worden. Hieronder ga ik nader in op de thema's waarvoor mevrouw D. v.d. S. pleit.

Voor de zomer wil ik een kwaliteitsagenda voor de gehandicaptenzorg presenteren. Deze agenda is opgesteld in samenwerking met onder meer KansPlus. Aandacht voor familie zal in deze kwaliteitsagenda een terugkerend thema zijn. De familie kent een cliënt vaak het beste en zal daarom van grote waarde kunnen zijn in het zorg- en ondersteuningsproces en de keuzes die daarin worden gemaakt. In deze agenda wordt geen onderscheid gemaakt tussen type verwant. Dat betekent dat zowel de ouders als broers en zussen en andere familieleden betrokken kunnen worden bij deze vraagstukken. De situatie zal per gezin en per persoon verschillen. Via de kwaliteitsagenda wil ik zorgaanbieders en andere partijen in de gehandicaptenzorg stimuleren om meer aandacht te hebben voor familie van mensen met een beperking. Dat betekent ook dat de

instelling, als deze in nauw contact is of zelfs samenwerkt met meerdere familieleden, moet kunnen omgaan met de verschillende visies en belangen van alle betrokkenen.

Broers en zussen hebben een vergrote kans op (psychosociale) problemen in hun leven. Wanneer zij hier tegenaan lopen kunnen zij gebruik maken van lokale zorg en ondersteuning, vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning. Verder is er de zorg bekostigd vanuit de Zorgverzekeringswet wanneer geestelijke gezondheidszorg nodig is. De gemeente en het zorgkantoor stellen waar nodig cliëntondersteuning beschikbaar. Dit is een belangrijk instrument in het versterken van de participatie en eigen regie van cliënten en hun verwanten. Ik zal rond de zomer een visie op cliëntondersteuning in bredere zin (domeinoverstijgend) aan uw Kamer zenden.

Mw. V.d. S. stelt mede voor de wet- en regelgeving aan te passen, waarbij het maximale aantal uren mantelzorg per type verwant wordt bepaald. De vraag is in hoeverre dergelijke regelgeving haalbaar en wenselijk is. Elk gezin is uniek en heeft recht op eigen keuzes en omgang met de situaties die zij tegenkomen. Mijn prioriteit ligt bij het centraal stellen van de persoon met beperking en het vergroten van de eigen regie. Het bovengenoemde zal daar naar mijn mening een stevige impuls aan geven. Het op nationaal niveau bepalen van een maximaal aantal uren mantelzorg zal daarboven geen toegevoegde waarde hebben.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn